

„РАДУ“ в роздріб купувати
і передплачувати в м.
Борисполі можна в книгарні
„НАЧАЛО“; там-же
продаються всі українські книжки.

На увагу тим
хто йде до
РІВ'ЕРИ!
ЛІКАРЬ **М. І. Козловський,**
приймає хворих: Italia, Ospre-
daletti Ligure (presso Sanremo).

Д-р Черняк В. Житомир., 16. Прийм
9-12 та 5-8 жінки 1-
2. Праці (сіф.), вен., мотепол. (спец. гоїв.
взужень), пол. розст. Усі спец. метода гоїв.
Є ліжка в окр. помешк. 322-287

Лікарь П. А. Сукачов.

(Дітячі і внутрішні хвороби). Перехав зі Львів
ської ул. д. № 17, в Діписовський проулок, д
№ 6, кв. 4. 10-1704-5

У ХАРЬКОВІ передплачувати
„Радю“ на
таких-же умовах, як і в квітторі газети,
можна у власного агента **В. Чепелян-**
ського, Нетечинськ. бульв. № 7, а
також в „Українській Книгарні“. Риб-
ная № 25.

Контора „Ради“ ласкаво прохає тих
п. п. передплатників, що заплатили
за газету по 1 септєбря і бажать
одержувати газету й на далі,
не спізнюватись з присиланням
грошей, щоб не було їм припинки у
всилиці газети перед першим числом.

✓ Василь Доманицький.

Знов з далекої чужини прийшла
сумна звістка.. Помер Василь Мико-
лаєвич Доманицький, молодий україн-
ський учений і письменник. Довга і
тяжка недуга—гірко вимовити—не-
біжчика таки скінчилася перемогою
смерти.

Небіжчик народився 7 марта 1877
року в с. Колодистому (звенигород-
ського повіту, на Київщині) в семь
місцевого священика. Виховання оді-
брав в одній з київських гімназій та
в київському університеті, на історич-
но-філологічному факультеті, де був
одним з найпильніших учнів покійно-
го професора Антоновича. Скінчивши
університет року 1900-го, Доманиць-
кий став був за вчителя в приватній
київській гімназії Валькера, але вже
року 1901 так занедужав, що мусів
покинути всяку службу на завжди. З
того часу небіжчик уже не міг позбу-
тися тяжкої своєї слабости (сухоти),
хоча мало не кожную зиму перебував
на півдні, і життя його було вже вічною
боротьбою з смертю, що таки поду-
жала молодий організм. У суботу
вранці Доманицького не стало.

Небіжчик належав до молодого по-
коління українських діячів, що добу-
щи національної самосвідомости, вже
без вагання й компромісів віддавали
себе українській справі та роботі на
громадській ниві. Симпатії тягли його
до наукової й літературної праці, бур-
хливий час зробив з його і громад-
ського діяча. Ставши ще в гімназії
свідомим українцем, Доманицький вже
з першого року свого перебування в
університеті починає брати участь у
„Кієвской Старині“. Академічний, су-
хий тон журналу не міг задовольнити
його живої вдачі і він силу праці,
енергії й заходів положив на те, щоб
оживити це наукове видання й зроби-
ти його цікавим і для неспеціалістів.
Відділ хроніки та дрібних звісток, що
почав вести в „Кієвской Старині“ До-
манецький, справді таки багато спричи-
нився до того, що журнал незабаром
знайшов доступ і до широкої публіки,
де й почав був здобувати собі симпатії.
Разом з тим Доманицький з кількома
товаришами працює над виданням на-
родних книжок; це видавництво пішло
так добре, що незабаром, під назвою
„Вік“, зробилось було на якийсь час
центром видавничої діяльності на ро-
сійській Україні. Виїхавши через не-
дугу з Києва, Доманицький стає остор-
онь од дрібнішої роботи, зате має
тепер змогу взятися вже до поважні-

лих праць. Надрукував він, не раху-
ючи сили дрібних заміток та рецензій
по українських виданнях, оці більші
праці.

I. В „Кієвской Старині“: 1) Бібліо-
графічний покажчик творів Конисько-
го, 2) Критичний розслід над текстом
„Кобзаря“ (вийшла окремо).

II. В „Записках Наукового Товари-
ства ім. Шевченка“: 1) Козаччина на
переломі XVI—XVII в. (вийшла окре-
мо), 2) Піонер української етнографії
(Зорян Долєнга-Ходаковський), 3)
Невідомі вірші еромонаха Климентія.

III. В „Новій Громаді“: 1) Цівіль-
ний шлюб і шлюбна розлука: на Укра-
їні, 2) Новознайдєні поезії Шевчен-
ка, 3) Володимир Антонович.

В „Лит. - Наук. Вістнику“: 1) Ни-
кандр Молчановський, 2) „М. Ол. Мар-
кович—авторка „Народних Оповідан-
нів“, 3) „Марко Вовчок про Куліша“,
4) Одна з „Катерин“.

Окремо видав Доманицький попу-
лярні брошури: „Товариські крамничі“,
„Про сільську кооперацію“, „Селян-
ська доля“, „Як хазяюють селяне по
ріжних краях“, „Смерть за правду (про
Івана Гуса)“, „Про Галичину“, „Про
Буковину“. Опріч того, багато на-
лежить Доманицькому заміток і статей
по газетах, а спеціально в нашій га-
зеті він належав до самих найпильні-
ших і найпрацьовитіших співробітни-
ків з самого її засновання. Під його ж
редакцією вийшло і перше в Росії
повне і критично оброблене видання
„Кобзаря“ (СПБ. 1907 і 1908 р.), в
якому редактор перевірив увесь текст
по перводруках та автографах; без йо-
го „Критичного розсліду“ неможлива
тепер ніяка робота над питанням про
Шевченка. Успіх відомої „Історії Укра-
ни-Русі“ М. Аркаса теж багато залежав
од умілої редакції Доманицького. Вза-
галі ця хора людина виявляла стільки
енергії й була таким зразковим робіт-
ником, що трудно було собі й уявити
його без роботи; він працював, бук-
вально рук не покладаючи й не даючи
собі ніколи спочинку. Напевне можна
сказати, що завчасна смерть спіткала
його тільки через те, що він ніколи
не думав і не дбав про себе, підрива-
ючись на роботі за-для рідного краю.

Року 1905-го, перебуваючи на селі,
Доманицький багато працював коло
освідомлювання селян та оборони їх-
ніх прав од усяких напастників. Се-
ляне з цілої Звенигородщини йшли до
його на пораду, у його шукали добро-
го слова собі на розвагу. Його статті
в „Громадській Думці“ про насильство
гр. Потоцького над селянами с. Гуса-
кової (з приводу так званого виводу
селянських садків з панського ліса)
перші звернули увагу громадянства
на цю голосну справу. Зате ж і не-
біжчикові не минула дурно ця оборо-
на селянських інтересів. Коли почало-
ся славнозвістне втихомирювання, то
повітове начальство зробило з До-
манецького найнебезпечнішого ворохо-
бника, і врятувався він од тюрми тіль-
ки тим, що виїхав за кордон. По-за
очі міністерство внутрішніх справ при-
судило Доманицького до адміністра-
тивного заслання у Вологодщину. Не-
щасний хворий письменник не міг
навіть на останку днів своїх верну-
тись до рідного краю.

Серед усіх, хто знав небіжчика, по-
вік житиме гарний образ цієї людини
з надзвичайно чистого, кришталевою ду-
шею й тихою, лагідною вдачею. Такі
люде не мають ворогів і у всяку хоч
яку розбурхану справу вносять якусь
принадну атмосферу тихого спокою,
невтомної працьовитости. Досить було
раз побачити його, щоб полюбити на
все життя,—і певне смерть не витрав-
ить з серця його товаришів того го-
рячого почування, яке вони мали до
його—живого...

Земля ж пером тобі, любий наш
товаришу!

В новій ролі.

III.

В нових ролях нападки стали чя-
нити державі й суспільству шкодя.
Без народу, як живої свободної гро-
мадської сили, не може бути ніякої
держави. Це той фактор, що буде
державу, яка складається завше з
трьох елементів: з народу, верховної
власти і території. Таким повинна бу-
ти хоч певна частина народу, як це